

LINK 5.0

Samenwerken om jongeren en kerken in Fryslân (opnieuw) te verbinden

World Servants wil in de komende jaren extra inzetten op samenwerking met (PKN-)kerken, met name in Fryslân. Project Link 5.0 biedt kerken extra begeleiding en ondersteuning bij het opzetten van een World Servants-actiegroep als instrument om zich (opnieuw) te verbinden met jongeren, ook als daar in eerste instantie geen menskracht/kader voor lijkt te zijn in de lokale kerk.

Inleiding

Classisdominee Wim Beekman noemt als de twee grootste problemen in de classis Fryslân van de PKN: 1) het vinden van voldoende ambtsdragers en 2) het verdwijnen van de generatie gemeenteleden in de leeftijd van 18-40 jaar. Behalve jongeren, die de kerk niet relevant vinden en verlaten, zijn dat ook de jonge ouders en daarmee hun kinderen.¹

Dat de Protestantse Kerk krimpt, is bekend. Dat zij vooral de jongere generatie kwijtraakt, en daarmee vergrijsd en ontgroent, was eveneens bekend. Een van de uitkomsten van het JOP-onderzoek (2019)² naar het jeugdwerk binnen de PKN is dat 20% van de gemeenten 53% van de jongeren heeft. Veel van deze gemeenten kloppen voor het jeugdwerk aan bij JOP, de HGJB en Royal Mission. 20% van de gemeenten heeft 3% van de jeugd. Hoe de situatie per classis is vermeldt het rapport niet. Wel geeft het overgrote deel van de onderzochte gemeenten aan dat er meer aandacht voor het jeugdwerk moet komen.

Wat betekent deze krimp voor (kleine) lokale gemeenten in het bijzonder in Fryslân? Hoeveel jeugd ziet de lokale gemeente nog? Er is veel onderzoek gedaan en er zijn veel aanbevelingen gegeven en conclusies getrokken. De belangrijkste conclusie van het laatste JOP-onderzoek is: 'organiseer jeugdwerk niet op leeftijd maar op interesse'. Uit eerdere onderzoeken bleek dat veel kerken niet zo goed weten hoe ze moeten aansluiten bij jongere generaties. Versterking van de relationele band in of met de plaatselijke kerk is volgens de onderzoekers heel belangrijk. Zij concludeerden dat het ook belangrijk is dat er projectmatige initiatieven worden genomen om leeftijdsgenoten van je (dorps)kerk naast / buiten de kerkdiensten om te kunnen ontmoeten, waarbij tevens ruimte is voor het inbrengen van je ideeën en het inzetten van je talenten. Deze initiatieven werden *ontmoetingsplaatsen of kerkplekken* genoemd - activiteiten waar jongeren zich buiten de reguliere kerkdienst maar binnen de kerkelijke structuur bezig houden met vormen van geloof die bij hen passen.

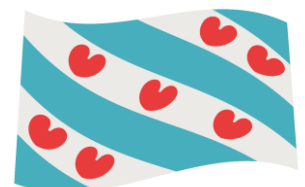
Een beproefd initiatief dat jongeren mobiliseert is World Servants. Een werkvakantie met World Servants kan een instrument zijn dat jongeren boeit en generaties (ver)bindt met elkaar en de kerk.

World Servants wil vanuit het geloof in Jezus Christus, mensen enthousiast maken en toerusten om zich dienstbaar in te zetten in Nederland en daar buiten (de wereld). World Servants gelooft in de kracht van jongeren en dat iedereen een bijdrage kan leveren aan de bouw van Gods Koninkrijk. Daarom is het belangrijk dat mensen (jong en oud) ontdekken hoe zij zichzelf hiervoor kunnen inzetten. World Servants wil dienstbaar zijn aan de kerk in Nederland en meebouwen aan een Kerk die jongeren een passende plek geeft en uitdagend handelingsperspectief.

---

¹ Onder andere in Friesch Dagblad van 25 maart 2019

² Publicatieversie Jeugdwerk binnen de Protestantse Kerk (totaal)

Met het Link 5.0 project willen we plaatselijke gemeenten helpen om nieuwe impulsen te geven aan de 'Grote opdracht' die haar, de Kerk, is gegeven. Ruim 60% van de jongeren die bij World Servants betrokken zijn hebben een link met PKN gemeente. In Fryslân is dit zelfs 85%. Omdat onze wieg hier staat, willen we de 'pilot' van het Link 5.0 project in Fryslân uitvoeren.

Impact van World Servants

Wij zijn ervan overtuigd dat jongeren na een World Servants-project als 'agents of change' gaan functioneren in de Nederlandse samenleving. Uit een eigen impactmeting die we sinds 2014 jaarlijks doen, de studie ³ gevolgd door kwantitatief onderzoek ⁴, blijkt welke veranderingen voormalige deelnemers bij zichzelf en voor hun omgeving tot op de dag van vandaag realiseren. De belangrijkste conclusies tot nu toe zijn:

1. Jongeren die een project met World Servants hebben gedaan geven vaker aan dat het geloof in hun dagelijks leven een belangrijke rol speelt.
2. Deelnemers doen na hun eerste project 25% meer vrijwilligerswerk in de kerk: gemiddeld 24 minuten per week meer dan voordat ze op project gingen.
3. Jongeren vinden na hun reis duurzaam geproduceerde kleding en voedsel belangrijker.
4. Jongeren voelen zich sterker betrokken bij diaconaat en mensen in ontwikkelingslanden.

Track record

World Servants bestaat 33 jaar. In die tijd hebben ruim 20.000 jongeren een levensveranderende reis gemaakt: een reis van drie weken naar een ontwikkelingsland, die een reis van meer dan een jaar intensieve voorbereiding en persoonlijke verandering bleek te zijn. Deze 20.000 jongeren waren niet alleen een steun in de rug voor partnerorganisaties in ruim 20 ontwikkelingslanden, ze maakten ook het verschil in hun eigen omgeving en hun eigen kerk.

Samen met de lokale bevolking van een gemeenschap en de partners van World Servants zijn er 642 projecten (scholen, klinieken, woningen en sanitaire voorzieningen) gerealiseerd. World Servants heeft een jarenlange relatie opgebouwd met een groot aantal PKN-gemeenten, maar ook met andere kerkgenootschappen uit de volle breedte van kerkelijk Nederland. Dit jaar, 2020, zijn in totaal 145 kerken (van 10 verschillende kerkgenootschappen) actief betrokken bij de uitvoering van een project, waarvan 98 een PKN-gemeente zijn. Het aantal deelnemers in 2020 was 854, waarvan er 572 uit PKN-gemeenten komen (67%). Een aantal kerken uit de PKN, zoals Doetinchem, Wierden, Leiderdorp, IJsselmuiden, Linschoten, Rijnsburg en Ede voert een project uit waarbij alle deelnemers uit de betreffende kerk komen. Daarnaast zijn er ook grote groepen met 20 - 40 deelnemers uit bijvoorbeeld de CGK (Delft) en de Vrije Baptisten (Drachten). Door de corona pandemie zijn alle geplande projecten van 2020 doorgeschoven naar de zomer van 2021.

Veel voormalige deelnemers zijn nu actief in allerlei sociaal-maatschappelijke organisaties in Nederland, waaronder de kerkelijke gemeente waarbij ze betrokken zijn als ambtsdrager / vrijwilliger. In het kader van 30 jaar World Servants is er een documentaire gemaakt waarin een aantal van deze deelnemers vertellen over wat het project voor hen betekend heeft en hoe ze in deze tijd aan de opgedane ervaringen handen en voeten geven. Deze documentaire '30 jaar World Servants' is te zien op worldservants.nl/30jaar.

³ Studie die het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) en World Servants samen uitvoeren

⁴ Onderzoek uitgevoerd door Jitske van der Wijk - RUG

Ons aanbod:

Met het Link 5.0 project introduceert World Servants een nieuwe aanpak.

1. World Servants gaat actief op zoek naar kleine en middelgrote PKN gemeenten die baat kunnen hebben bij dit initiatief;
2. We helpen bij opzetten van een actiegroep en het werven van de benodigde financiële middelen;
3. Samen zorgen we voor een duurzame impact in de gemeente. Met Link 5.0 kunnen alle generaties (kinderen, jongeren, ouders / volwassenen en senioren) in de gemeente bij de actiegroep betrokken worden en mee doen aan dit diaconale project. Daarnaast kunnen er directe linken gelegd worden naar de kinderkerk / zondagschool, clubs / soos / keet, Diaconie en/of andere geledingen en het dorp zelf. Samen je ergens voor inzetten zorgt voor ontmoeting, enthousiasme, respect en wederzijds begrip, het verlaagt (kerk) drempels en draagt bij aan verandering.

Het resultaat van het Link 5.0 project is dat in een periode van drie jaar 30 PKN gemeenten in Fryslân geholpen worden en er 150 jongeren in de leeftijd 16 – 24 jaar actief meedoen.

Onze vraag:

We vragen classis Fryslân en de aangesloten gemeenten of zij samen met World Servants het Link 5.0 project mogelijk willen maken door:

1. het geven van financiële ondersteuning;
2. ons in contact te brengen met gemeenten die geïnteresseerd zijn of behoefte hebben aan dit project;
3. ons te introduceren bij Diaconieën die de financiële mogelijkheden hebben om te investeren in dit project;

Het World Servants concept

Een World Servants-project is een (diaconale) jongerenreis naar een ontwikkelingsland. Gedurende drie weken ondersteunen Nederlandse jongeren, waaronder jongeren met een beperking, een lokale gemeenschap bij de bouw van een school, kliniek, woningen voor leerkrachten & verpleegkundigen of sanitaire voorzieningen. Deze bouwprojecten zijn onderdeel van de programma's van lokale partnerorganisaties en helpen bij het blijvend verbeteren van de levensomstandigheden van de gehele gemeenschap. Zo bouwen we mee aan de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals – SDG's) van de Verenigde Naties. Deze moeten een eind maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering in 2030.

Verandering is het centrale woord in de missie van World Servants; Verandering is anders gaan denken en handelen. Het ontstaat door leren, zien en ervaren. Bijvoorbeeld als het gaat om gendergelijkheid (SDG 5): Nederlandse jongens die meehelpen met koken, afwassen of water halen en meisjes die volwaardig meewerken op de bouw en mee voetballen, geven denk- en gespreksstof. Niet alleen in de gemeenschap, ook tussen de gemeenschap en de deelnemers. Dit gebeurt ook als jongeren met een beperking samen met de anderen meebouwen aan bijvoorbeeld een nieuwe school. In de interactie tussen leeftijdsgenoten en andere leden van de gemeenschap schuilt het echte effect van de projecten. Tijdens het werken, persoonlijke gesprekken, sportactiviteiten en andere bijeenkomsten is men met elkaar in gesprek over hoe het in de andere cultuur gaat. Onderwerpen die veel besproken worden zijn de toekomst, verder leren, trouwen en kinderen krijgen. Bij de gemeenschap ontstaan hier door nieuwe inzichten die de activiteiten van de partner op deze terreinen versterken.

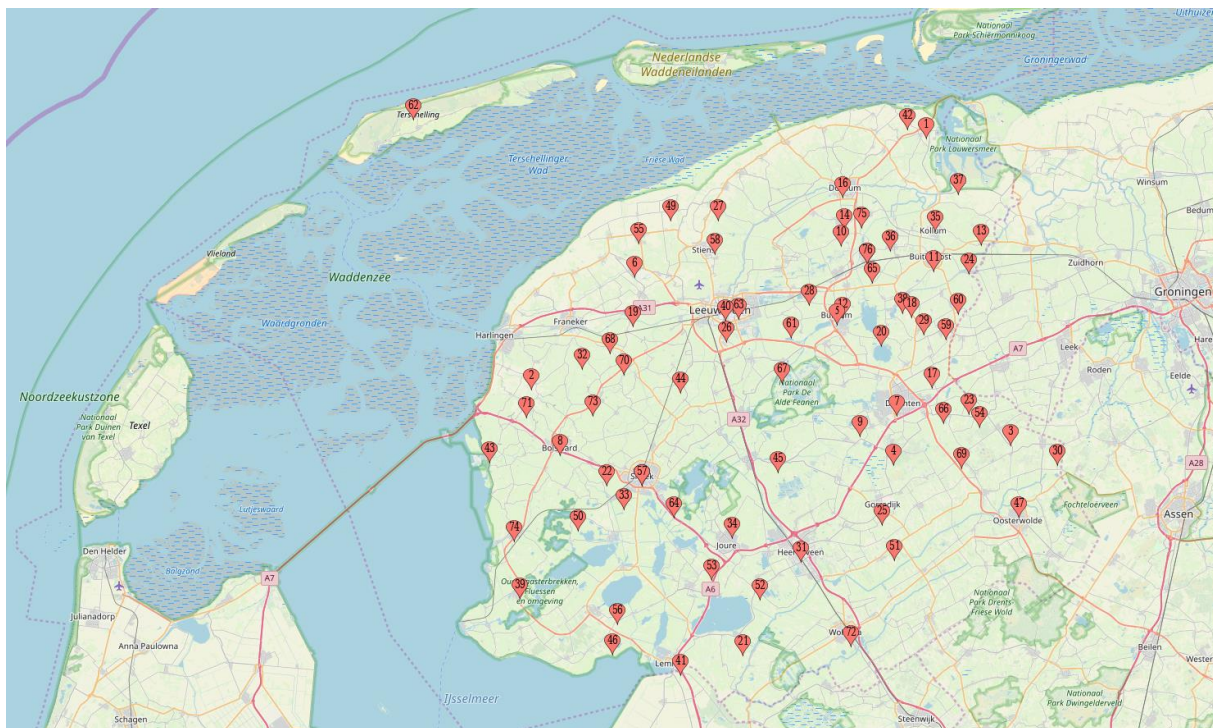
World Servants daagt de Nederlandse deelnemers uit om hun ervaring opgedaan in het buitenland te vertalen naar concrete actie in Nederland. Dat dit daadwerkelijk gebeurt, blijkt uit de resultaten van de effectmeting die World Servants jaarlijks uitvoert. Jongeren die op project zijn geweest doen gemiddeld meer vrijwilligerswerk in de kerk of buurt en willen bijdragen aan een betere samenleving. Ook zijn ze milieubewuster geworden en consumeren ze duurzamer. Daarmee dragen World Servants-projecten bij aan SDG 12.

LINK 5.0

Achtergrond

'Bouwen aan verandering' is de kern van het concept waarbij World Servants Nederlandse jongeren, al dan niet betrokken bij een kerkelijke gemeente, uitdaagt om in navolging van Jezus Christus zich dienstbaar in te zetten voor kwetsbare en gemarginaliseerde mensen in de 'minst ontwikkelde' landen. De diaconale ontwikkelingsprojecten waar deze jongeren in mee bouwen zorgen voor duurzame veranderingen in deze landen én voor impact in Nederland in de (kerkelijke) gemeenschap waar deze jongeren vandaan komen.

World Servants wil met project Link 5.0 haar kennis en ervaring in zetten ten behoeve van de bij de Protestantse Kerken in Nederland aangesloten gemeenten om te beginnen in Fryslân. Juist in Fryslân, omdat hier de wieg van World Servants staat. Aan het eerste project in 1987 namen jongeren deel uit Stiens, Boalsert, Blije en Wolvegea. Sindsdien was / is er in 73 van de 223 PKN-gemeenten⁵ een World Servants groep actief – zie kaart. Gemeenten waar een World Servants project voor meer betrokkenheid en nieuwe impulsen zorgde zijn onder andere te vinden in Ljouwert (Fonteinkeerk), Berltsum, Boalsert, Wolvegea en It Fean. In een aantal plaatsen is een World Servants project onderdeel geworden van het jeugdwerk mede door voormalige deelnemers die nu sleutelfiguren in hun huidige gemeente zijn.

Doel Link 5.0

Het ontwikkelen van een duurzame wederkerige relatie tussen talentvolle jongeren en de plaatselijke PKN-gemeente. Het enthousiasme, de ervaring en motivatie van deze jongeren die ze opdoen tijdens een World Servants project terug brengen en inzetten voor het versterken van de plaatselijke gemeente.

Uitgewerkt in subdoelen:

1. In Fryslân zijn er gedurende de looptijd (2021 t/m 2023) dertig PKN-gemeenten gevonden die met Link 5.0 aan de slag willen.

⁵ Tabel 10 Statistische Jaarbrief 2017

2. Samen met World Servants maakt de gemeenten voor Link 5.0 een plan van aanpak waarbij sleutelfiguren als de jongerenwerker / jeugddiakon of -ouderling / of predikant en /of andere enthousiaste gemeenteleden betrokken zijn.
3. Plaatselijke jongeren zijn gemobiliseerd en uitgedaagd en 150 van hen nemen gedurende de looptijd deel aan een ontwikkelingsproject door middel van een werkvakantie.
4. De relatie met de jongeren extra verdiepen doordat een sleutelfiguur samen met hen deelneemt aan de werkvakantie.
5. Er ontstaat een intensieve interactie en enthousiaste intergenerationele samenwerking tussen de jongeren en ouderen in de gemeente om de uitvoering van het ontwikkelingsproject mogelijk te maken.
6. Jongeren maken op een praktische en laagdrempelige manier kennis met het christelijk geloof of worden daarin versterkt omdat dit een integraal onderdeel is van alle World Servants-projecten.
7. Jongeren werken aan hun persoonlijke ontwikkeling. Leren samenwerken, organiseren en verantwoordelijkheid dragen. Ze maken kennis met een andere cultuur en gaan de confrontatie aan met de armoede. Ontwikkelen een beter besef van hun eigen (bevoorrechte) positie.
8. Bij de jongeren een toegenomen sociaal-maatschappelijke betrokkenheid, veranderd koopgedrag, zuiniger met water & energie en meer zelfvertrouwen.

Activiteiten Link 5.0

In een periode van drie jaar ondersteunt World Servants dertig PKN-gemeenten om hun vitaliteit en aantrekkelijkheid voor jongeren te vergroten. In de voorbereidingsfase worden er twee klankbordgroepen gevormd die feedback geven op het plan van aanpak. Een groep bestaat uit jongerenwerkers, de andere uit predikanten en ambtsdragers (diakonen). Hun praktijkervaring en visie hebben we gebruikt om het plan van aanpak verder aan te scherpen en hen tegelijk uitgedaagd om enthousiaste ambassadeurs te worden van het Link 5.0 project in Fryslân.

Een nieuw aan te stellen 'kerken & jongeren-marketeer' gaat vanaf begin 2021 dit concept op provinciaal niveau promoten. Hij of zij legt en onderhoudt contact met de betreffende classis, waaronder de classispredikant en gaat actief kerken benaderen. Fryslân is vanwege de langdurige betrokkenheid van gemeenten bij World Servants gekozen als pilotprovincie.

Plan van aanpak Link 5.0

1. Identificeren

World Servants bezoekt gemeenten en neemt kennis van hun situatie en behoeften. Een of twee sleutelfiguren in de plaatselijke gemeenten (dit kunnen ex-World Servants deelnemers zijn) krijgen een belangrijke rol in het leggen en onderhouden van contacten met jongeren die deel gaan nemen aan het project.

2. Organiseren

Met deze sleutelfiguren maken we het plan van aanpak. Zij vormen de kern die de actiegroep gaat aansturen. Deze actiegroep wordt t.z.t. aangevuld met gemeenteleden / ouders en vanzelfsprekend de jongeren. Plaatselijk is de actiegroep het aanspreekpunt. De actiegroep komt regelmatig bij elkaar.

3. Enthousiasmeren

Op verschillende niveaus, beslissers (kerkenraad, diaconie), supporters (gemeenteleden) en de doelgroep (jongeren) gaan we mensen enthousiast maken om samen aan de slag te gaan. Jongeren (vrijwilligers) van het bestaande World Servants-promoteam zullen hun leeftijdsgenoten uitdagen om met een werkvakantie mee te gaan. Medewerkers van World Servants verzorgen presentaties en

workshops voor de beslissers en de supporters. Betrokkenen krijgen een VIP uitnodiging voor het World Servants Festival met rondleiding en lunch.

4. Uitvoering

De actiegroep krijgt ondersteuning van het World Servants-kantoor en een coach. Samen met de coach (een ervaren en betrokken World Servants vrijwilliger) gaan zij en de jongeren tijdens een brainstormsessie een actieplanning maken voor een traject dat 8 – 16 maanden gaat duren. In deze periode wordt de benodigde bijdrage voor deelname aan het World Servants-project bijeen gebracht. Als er vijf jongeren meegaan is daar een totaal bedrag van ongeveer € 15.000 voor nodig. De activiteiten die bedacht worden zijn intergenerationeel en zorgen ervoor dat zowel jong en oud binnen de gemeente en de gehele gemeenschap betrokken kunnen worden. Deze activiteiten dragen zoveel als mogelijk bij aan de onderlinge sociale betrokkenheid en bieden bijvoorbeeld kinderen, de 18-40 groep, senioren, mensen met minder sociale contacten, minima en statushouders de gelegenheid om te participeren.

De coach is een persoon die ervaring heeft met het begeleiden van jongeren en het organiseren van plaatselijke activiteiten. Hij of zij borgt een evenwichtige uitvoering waarin toerusting, sociaal-maatschappelijke betrokkenheid, enthousiasmerende activiteiten en het na-traject goed geregeld zijn. Bij wijze van spreken gaat de coach samen met de jongerenwerker / jeugdouderling een presentatie in de keet verzorgen.

5. Materialen en middelen

Jongeren die zich aanmelden voor een werkvakantie krijgen online ondersteuning in het voorbereidingstraject. Voor de actiegroep is er een online actieplatform dat helpt bij het organiseren van acties en het werven van fondsen, promotiematerialen zoals foto's, filmpjes, machtigingskaarten, een rolbanner, posters en magazines.

6. Voorbereiding jongeren

De jongeren die zich aangemeld hebben doorlopen een voorbereidingstraject bij World Servants met als sluitstuk het voorbereidingsweekend. Tijdens het voorbereidingsweekend is er op zondag een ouderbijeenkomst. Voor betrokkenen die als leider meegaan en deelnemers die een taak op zich nemen zijn er aanvullende trainingsbijeenkomsten. Daarna gaan deelnemers en leiders drie weken op reis naar een ontwikkelingsland, om samen met de lokale gemeenschap aan de slag te gaan. Na terugkomst is er een festival / reünie, waar een vertaalslag wordt gemaakt naar de ervaring in het buitenland naar concrete actie in Nederland. De voorbereidingskosten voor de jongeren zijn onderdeel van de deelnemersbijdrage. In de begroting van Link 5.0 zijn alleen de kosten opgenomen die gemaakt worden om de gemeente te ondersteunen.

7. Na-traject

Dit is een belangrijk onderdeel van het Link 5.0 project. Vooral het opvangen van de jongeren na afloop van de werkvakantie vraagt een warme, belangstellende houding van de plaatselijke gemeente. Persoonlijke en (onderlinge) gesprekken helpen hen om de opgedane ervaringen te verwerken. Vragen die gericht zijn op wat zij ervaren hebben zijn daarbij belangrijk, met een accent op het vertalen van de geleerde lessen ver weg naar gedragsverandering dicht bij huis. Een presentatie voor de gehele gemeente over hun belevenissen en om hen te bedanken voor hun steun is ook een vast onderdeel. De actiegroep heeft samen met de jongeren nagedacht over wat een vervolg (activiteit) zou kunnen zijn. Een flexibele houding van het gemeente is van belang als jongeren bijvoorbeeld met nieuwe ideeën komen over de invulling van de liturgie.

8. Bemoediging en leren

Plaatselijk wordt het Link 5.0 project geëvalueerd met de actiegroep en de andere betrokkenen. Jaarlijks zijn er bijeenkomsten met leiders van de deelnemende gemeenten met als doel om elkaar te ontmoeten, te bemoedigen en te leren van de resultaten en de opgedane ervaring.

Leiders uit gemeenten die eerder of nog steeds een World Servants actiegroep hebben worden ook benaderd om aan deze bijeenkomsten deel te nemen en zo nieuwe inspiratie en ideeën op te doen. Aandachtspunten uit de evaluatie en deze bijeenkomst gebruikt World Servants voor het verder verbeteren van het Link 5.0 project.

Wat hebben we nodig (begroting en financiering Link 5.0 in de eerste drie jaar)?

World Servants gelooft erin dat Link 5.0 gemeente de mogelijkheid biedt om het 'kapitaal' (menskracht en financiële middelen) dat nu nog beschikbaar is te investeren in de toekomst van de kerk in Nederland om te beginnen in Fryslân. Daarom wil World Servants haar organisatie, kennis, netwerk en vrijwilligers in zetten om samen Link 5.0 tot een succes te maken.

Voor de periode van drie jaar is een bedrag van € 195.040,-- nodig. In de onderstaande overzichten zijn de kosten per jaar (1) en per fase (2) uitgewerkt.

Het plan om de kosten van het Link 5.0 project gedekt te krijgen staat in overzicht 3. Als de totale kosten omgeslagen worden over het aantal deelnemers (150) bedragen deze € 1.300,-- per deelnemer. Zo kan een diaconie, gemeente of fonds naar eigen vermogen bijdragen aan dit project door de kosten van een of meer deelnemers voor haar rekening te nemen.

Overzicht 1.

<i>Kosten per jaar</i>	<i>Jaar 1</i>	<i>Jaar 2</i>	<i>Jaar 3</i>
Link 0.5	€ 42.768	€ 63.920	€ 88.353
Aantal gemeenten	5	10	15
Aantal jongeren	25	50	75

Overzicht 2.

<i>Kosten per fase</i>	<i>Uren</i>	<i>Reiskosten</i>	<i>Materialen</i>
1. Identificeren	€ 55.080	€ 855	€ 7.050
2. Organiseren	€ 28.350	€ 855	€ 0
3. Enthousiasmeren	€ 13.500	€ 1.710	€ 8.250
4. Ondersteuning bij uitvoering	€ 33.210	€ 4.275	€ 3.975
5. Materialen en middelen	€ 2.025	€ 0	€ 3.000
6. Jongeren op reis	€ 810	€ 0	€ 1.200
7. Na-traject	€ 16.000	€ 855	€ 450
8. Bemoedigen en leren	€ 11.475	€ 855	€ 1.260
Totaal:	€ 160.450	€ 9.405	€ 25.185

Een gedetailleerde begroting is beschikbaar

Overzicht 3.

<i>Dekkingsplan</i>	Bedrag
	€ 195.040
1. De Friese Diaconieën: 50 deelnemers	€ 65.000
2. Plaatselijke PKN gemeenten: 30 deelnemers	€ 39.000
3. Landelijke fondsen: 50 deelnemers	€ 65.000
4. World Servants: 20 deelnemers	€ 26.000
5. Overige	€ .....
6.	€ .....
7.	€ .....
Totaal:	€ 195.000